

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo in ekspedietja v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-štev. 74.

Štev. 186.

V Ljubljani, v četrtek 18. avgusta 1898.

Letnik XXVI.

Županski shod.

(Konec.)

Udanostna adresa, katero so včeraj sklenili slovenski župani, se glasi:

Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo!

Odkritosrčna radost prešinja letos vse narode velike in mogočne države Vašega Veličanstva. Polni udanosti in zvestobe pa tudi neizmerne spoštovanja in hvaležnosti bližajo se drug za drugim vznožju Najvišjega prestola, da ondi ponove sveto prisego ter dajo izraza srčnim svojim čutilom in gorečim prošnjam.

Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo!

Slovenski narod, čegar usoda je stoletja tesno zvezana z državo, katerej so slavno vladali cesarji iz prejasnega habsburškega rodu in katere žezlo je previdnost božja pred petdesetimi leti položila v posvečene roke Vašega Veličanstva, more o sebi trditi, da v teku dolzih stoletij niti najmanjša senca ni padla na njegovo podaniško zvestobo in udanost. Na neštevilnih bojiščih prelivali so hrabri njegovi sinovi dragoceno kri za domovino in prejasno vladarsko rodbino; nepreračunljive so materijalne žrtve, katere je ta narod prinašal za ohranitev ugleda, slave in moči države; neprecenljivi dokazi najiskrenejšega sočustvovanja, katero se je pojavljalo v njem o žalostnih in veselih trenutkih za državo in prejasno dinastijo. Po vsej pravici more ta narod reči, da pač številnejši in bogatejši narodi živijo v mogočni državi Vašega

Veličanstva, da ga pa mej njimi ni zvestejšega od njega.

Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo!

Slovenski narod, živeč v vojvodstvih Kranjskem, Štajerskem in Koroškem, v pokneženi grofiji Goriško-Gradiščanski, v mejni grofiji Istrski in v svobodnem mestu Trstu ima se poleg svojega napora pred vsem Vašemu Veličanstvu zahvaliti za ves svoj dosedanj duševni razvoj in kulturni napredek. Nadeja se pa tudi, da bode Vašega Veličanstva očetovska skrb še nadalje ga osrečevala in da bode mogočna beseda Vašega Veličanstva dovela ga do popolne ravnopravnosti v narodnem in političnem oziru, po kateri hrepeni ves čas, odkar je deležen postal ustavnega življenja in o kateri je prepričan, da — dosledno izvedena — postane najtrdnjša zaslomba moči in mogočnosti države.

S temi čutili iskrene hvaležnosti in oživljajoče nade bližamo se v imenu slovenskega naroda mi zastopniki njegove občinske samouprave v vseh imenovanih kronovinah Vašega Veličanstva presijajnemu prestolu z najudanejšo prošnjo, da blagovoli Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo sprejeti zagotovilo nespremenjene udanosti in zvestobe, ki navdaja srca vseh Slovencev do posvečene osebe Vašega Veličanstva.

Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo!

Dolgo se blesti sijajno žezlo jedne najmočnejših držav v posvečenih rokah Vašega Veličanstva; daleč ima pa Vaše Veličanstvo tudi še

do skrajne meje človeškega življenja. In da bi dobrohotno nebo Vašemu Veličanstvu na srečo narodov in v proslavo države dalo dočakati te skrajne meje, to je najiskrenejša naša in vsega slovenskega naroda želja.

Bog ohrani, Bog obvaruj Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo.

Prošnja glede slovenskega vseučilišča v Ljubljani, katero naj bi županska deputacija letos o primerni priliki ponesla pred cesarski prestol, se glasi:

Vaše cesarsko in kraljevsko apostolsko Veličanstvo!

Slovenski narod si pa tudi ničesar iskreneje ne želi, ko da bi spomin na petdesetletnico slavnega in modrega vladanja Vašega Veličanstva ohranjen bil poznim rodovom. V ta namen ustanovile so se in se bodo še širom ozemlja, katero je njegova last, razne dobrotvorne naprave in postavili jubilejski spomeniki. Vendar pa je poleg tega živa želja v srci vsacega Slovenca, da bi se Vašega Veličanstva vzvišeno ime spojilo z zavodom, ki naj bi — jednako, kakor Vašega Veličanstva slavno vladanje pomenja razdobje v razvoju avstro-ogerske monarhije — pomenil razdobje v kulturnem razvoju slovenskega in ostalih, na jugu države živečih narodov. Samo mogočne besede Vašega Veličanstva je potreba, da se ustanovi v Ljubljani vseučilišče z bogoslovsko, pravoslovsko in modroslovsko fakulteto, in še pozni rodovi blagoslavljali bodo trenutek, v katerem bode ta beseda izgovorjena ali zapisana. Vaše Veličanstvo bode zgodovina po vsej pravici imenovala mogočnega pospeševalca znanosti in pro-

LISTEK.

Vseučilišče v Ljubljani!

Po svetu ti pošiljaš svoje sine,
Sloven, iz učenosti vira pit;
Najboljše sine svoje, cvet mladine,
Da bodo kaj, deželi v čast in prid:
Na Dunaj ali v Gradec? to se vpraša —
To je nesreča, to sramota naša!

Sirota! Žar prijaznega pogleda
Ne sije tam iz tujih mu oči;
Domača ne pozdravlja ga beseda,
Slovenski sam naj tiho govori;
Po tujih hišah služi, da se hrani,
Kjer vse oblastno gleda ga postrani!

Kjer drugi se gosté, ostankov prosi,
Drobtine naj pobira on, prosjak;
Ko drug ponosno ga pred svetom nosi,
On skriva naj, taji trobojni trak:
Ko sin »gospod-naroda« javno vriska,
Ob zidu on naj plazi, v kot se stiska!

Življenja del najlepši, doba mlada,
Brez solnca, cvetja gine mu, zakaj?
Ljubezni siromak v tujini strada,
In tega, onega ni več nazaj:
Pokrila ga je rano tuja ruša —
Mir ti, uboga ti slovenska duša!

Slovenija! daj sinom svojim mesto,
Da uka žejo si doma gasé;
Srce ohranijo narodu zvesto,
Moči si za življenja boj krepé:
Za drugimi Slovenec ne ostani,
Grad vedam dvigni v beli se Ljubljani!
Na Dunaju, v binkoštno nedeljo 1. 1898.

Jos. Stritar.

Izgubljenka.

Slika. Naslikal Kósar.

Radovedno je gledalo solnce skozi velika okna in sijalo na starko, kot da ji hoče uliti s svojo močjo novega življenja v otrple, onemogle ude. Božalo jo je tako ljubko, tako dobrohotno, a uvidelo je kmalu, da zaman.

Prirodi dahne novega življenja, človeku pa ne, če so se stekle njegove ure.

In vendar so deli starki ti solnčni žarki, ki so se igrali z njenimi velikimi, od skrbij in truda, od žalosti in britkosti zaoranimi gubami, tako dobro, da se reva komaj vidno nasmehne in vzdihne: »Hči, vidiš, še solnce je veselo moje sreče«.

Poleg postelje ob oknu je stala odrasla deklica in gledala s solznimi očmi starko, — svojo mater.

Nagnila se je k nji, objela materino sivo glavo in jo vroče poljubila na vela, upala ustna.

Njene solze so se topile in pojile s solzami, katere je točila mati, — zadnjič v življenju.

Starka je čutila, kako jo zapuščajo moči, kako ji gine življenje, in vendar se je silila k ljubezni polnemu smehljanju, da utolaži hčer.

Deklica je srepo gledala starko, zrla njene velike gube na nekdanj gladkem, tako veselem obrazu, njene sive lase, kateri so ji krili glavo, kakor krije prvi sneg smreke ob robu gozda, in priznala si je s solznimi očmi, da je ona kriva teh zgodnjih gub, ona teh prerano sivih las, ona materine prezgodnje — smrti.

A ni pripisovala vzroka svojemu valovitemu, viharnemu življenju, ker je znala, da je bila sama kriva, da ji je bilo valovito, viharo.

Zakaj ni poslušala takrat, tisto jutro matere, ki jo je prosila skoro na kolenih in s sklenjenimi rokami, naj ne hodi v svet.

Ne in ne!...

Pa so jo odtrgali besneči valovi kakor košček lesa od brega in podili brez cilja in namena po razburkanem morju. Kam? Sama ni znala kam, ker bila je kakor v omotici, iz katere se ni hotela sama zbuditi. Mati je stala na bregu, jokala in prosila, naj se vrne, dokler ji je mogoče, a ona si je zatisnila oči, da je ni videla, zatisnila ušesa, da ni slišala njenih prošenj in njenega joku...

In zazijale so čeri, robate in ostre, zazijal je prepad, globok in širok, da jo je prevzel neznan strah in obup.

svetitelja narodov, naj tedaj v spomin na redki dokaz milosti božje, ki se je razlila letos nad Vašega Veličanstva maziljeno glavo, po Vašega Veličanstva ukazu nastane na jugu države novo gojilišče znanosti in prosvete.

Deželni poslanec in župan šoštanjski gospod Ivan Vošnjak in župan škofjeloški gospod Niko Lenček sta po slavnostnem zborovanju obširno utemeljevala resolucijo glede ustanovitve višjega deželnega sodišča v Ljubljani. Navajala sta razne stvarne razloge, ki jasno in nepobitno govoré za to opravičeno zahtevo vsega slovenskega prebivalstva. Dotična resolucija je bila soglasno z živahnim odobravanjem vsprejeta.

Ob 1. uri se je pričelo pogoščenje, katero je občinski svet ljubljanski slovenskim županom priredil v »Sokolski« dvorani. Mej tem pogoščenjem se je razvila živahna narodna slavnost. Nastopali so župani iz raznih pokrajin ter v navdušenih besedah proslavljali vladanje presvetlega cesarja, budili narodno zavest, klicali na delo za obstanek slovenskega naroda ter se zahvaljevali občinskemu zastopu ljubljanskemu in gospodu županu, ki so priredili to velepomembno, reči smemo, zgodovinsko slavnost.

Ker ne moremo priobčiti posameznih govorov, objavimo le imena govornikov, ki so: Župan ljubljanski, dr. Romih, dr. vitez Bleiweis, župan Jutraš iz Metlike, župan Vraz s Štajerskega, Miha Debeljak s Štajerskega, Fr. Ravnikar iz Cirknega, Filip Kandut s Koroškega, Ivan Čašelj s Štajerskega, Davorin Vukšinič z Božjakovega in Josip Turk iz Ljubljane.

Ob 4. uri se je zborovanje zopet pričelo. Bil je razgovor o organizaciji slovenskih županov. O tej točki je poročal v jako lepih in preišljenih besedah gospod Zega, župan kanalski. Naglašal je mej drugim, da treba jedinstvi in organizacije tudi med župani, katerim je izročen časten, a tudi težaven posel, osobito v obmejnih pokrajinah, koder narodni nasprotniki prežé na slovenske občine, da jih dobé v svojo upravo. »Zjedinjenimi močmi!« je cesarjevo geslo, katero bodi vodilo in bodrilo tudi vsem slovenskim županom. Konečno predlaga, naj se osnuje »zaveza slovenskih županov«, ki si osnuj posebno glasilo. Ta predlog so zborovalci soglasno vsprejeli ter predsedništvo pooblastili, da sestavi primerna pravila. Temu časnemu odboru se odstopi tudi soglasno vsprejeti predlog štajerskega župana Josipa Lipuša iz Višnjevasi pri Vojniku, naj vlada prej ko mogoče zakonitim potom uvede kmetijske zadruge. Dalje sta še govorila župana Koren iz Št. Ilja in J. Jutraš iz Metlike, pozivljajoč vse župane, da po možnosti izvršujejo v svojem področju vse današnje nasvete in sklepe.

Okoli 5. ure gospod župan Hribar zaključil zborovanje z iskreno željo, da bi vsi sklepi rodili mnogo lepega sadu v blagor in korist celokupnega

Če jo trešči val ob čeri, če jo zadrvi v prepad? Ah, potem ni iz njega pomoči, ni rešitve. Zatrepetala je pri tej misli in — zaprosila neba pomoči...

Kakor da jo pelje neviden angelj preko grozečih čeri in zijočega prepada, prišla je srečno na breg v tiho pristanišče. In kot da jo je hotelo nebo takoj obdariti za njeno zaupanje vânj, za zaupanje, katerega ni imela in ni hotela imeti tako dolgo, naklonilo ji je, da je našla mater, sicer bolno, umirajočo, a našla jo je le ter se jej ovila takrat krog vratu, jo objela in poljubila — brez besed.

Skoro bi ji bilo zastalo srce od sreče in — kesanja...

In sedaj lajša materine boli in ji streže v njenih zadnjih trenutkih.

* * *

Izgnil je zadnji žarek za goro, in starka je dihal, težko dihal in izdihnila v hčerinem objetu.

»Mati, še enkrat recite, da mi odpustite«, je šepetala skesano hči, a starka ni mogla več govoriti. Le pogledala jo je še enkrat tako milo, tako ljubeznivo, da bi ji beseda ne povedala nikdar tako jasno, tako odkrito:

»Odpuščam... vse...«

In hčérine solze, solze kesa so kropile staro kino bledo, suho, a vendar srečo znaneče lice.

naroda. Vsi zborovalci naj ponesó bratske pozdrave svojcem širom domovine in najboljše spomine na belo Ljubljano, ki bodi Slovincem to, kar je Praga Čehom, Moskva Rusom in Zagreb Hrvatom.

Tej želji se iz vsega srca pridružujemo i mi, kličeó slovenskim županom: Kar ste čuli v beli Ljubljani, to ohranite v srcih in izvršujte v dejanju v blagor in čast slovenski domovini in Avstriji!

Občni zbor „Katol. tiskovnega društva“.

(Konec.)

IV.

Preostaja mi še v površnih obrisih očitati gospodarsko stran našega društva.

Že v poročilih prejšnjih let smo omenjali, da se v marsikaterem oziru kaže pri naših zavodih pomanjkanje prostora. Da bi sploh mogoče bilo, razširiti posamezne oddelke, smo se odločili, da kupimo sosedno hišo na Poljanskem nasipu št. 6, katero nam je ponudila lastnica gospodična Marija Pleško-va, za okroglih 14.000 gld. — Dne 3. maja 1897 kupljeno hišo smo pustili, kakor je bila; na dvorišču, oziroma na vrtu, tik dosedanje tiskarne pa gradimo ravnokar novo poslopje z 1 nadstropjem, da ondi prostora dobimo za vse potrebe. Novi oddelek dobi električno razsvetljavo, vsi tiskarnični prostori pa centralno kurjavo. — Upamo, da bode vse dogotovljeno do letošnje zime. Jasno je, da se bode naš dolg, ki sedaj znaša še 8000 gld., zopet znatno povečal. Vendar nismo mogli drugače postopati, ker je bilo razširjenje zelo potrebno.

Potres dne 15. julija l. 1897 je v naših poslopih z novega napravil precejšno škodo. Kar je bilo nujno, smo takoj popravili.

Tiskarni smo oskrbovali vedno novih črk, okrasov in drugih potrebščin, da sedaj lahko izdelujemo najfinejša naročila. Pridno gojimo tudi podobotisk.

Bukvarna deluje v istem redu kakor prej, nje posebnost je katoliško slovstvo v raznih jezikih.

Knjigoveznica je preskrbljena z raznimi pripravami za elegantnejša vezanja. Dela pa večinoma le za dom.

Nekdaj Ničmanova prodajalnica devocijonalij, pisalnega orodja in papirja deluje ugodno tudi na novem kraju (Kopitarjeve ulice št. 2) in v novih prostorih.

Odbor se dostojno zahvaljuje vsem dobrotnikom in podpornikom našega društva in vsem pospeševateljem društvenih teženj.

Naj dodam za sklep še par misli.

Naše društvo se imenuje: Katoliško tiskovno društvo. Za tiskanje treba primernih rokopisov. In kar natisnemo, naj bi se živahno razširjalo, marljivo čitalo in rodilo obilo sadu.

Zdi pa se mi, da je med nami zavlada v vseh navedenih obzirih neka mlačnost. Narod prosi dušne hrane, a ni jih, ki bi mu lomili dovolj tečnega kruha. To malo pa, kar se dobrega spiše in natisne, se slabo razširja.

Opozarjam, častiti skupščinarji, da je prvi slovenski katoliški shod, ki je bil zanetil velik ogenj katoliške navdušenosti mej Slovenci, priporočal med drugim tudi razširjanje dobrega beriva. V 3. resoluciji o »tisku« je doslovno priporočil: »Kakor pripravljanje dobrega beriva, tako je tudi prevažno njega razširjanje; vsakega katoličana je torej vestna dolžnost, da slabo in kužno berivo po moči zavira, dobro pa pridno razširja po družinah in društvih.«

Snujmo torej, častiti skupščinarji dobro vravnane farne knjižnice, bralna društva, izobraževalna društva; vpeljujmo dobro berivo v hiše, družine. Družimo se tudi sami v bralne kroge ali morda snujmo zase dekanijske knjižnice. Iščimo dobrim časnikom in knjigam naročnikov, agitujmo za-nje po društvih, shodih, javnih prostorih, pa pridno in zanimivo pišimo za-nje!

Nasprotno pa tudi skrbimo, da se med našim dobrim narodom, kolikor moči, zabrani slabo berivo, »veliko, morda največje zlo«, kakor je je imenoval duhoviti, bistrourni in skušeni rajni mogunški škof, Jožef Ludovik Colmar,

»najgorji strup« (pessimum venenum), kakor je imenuje papež Leon XIII¹⁾

Sejajmo dobro seme, trebimo plevel, da nanažujemo obilno klenega žita.

Po prečitanem in odobrenem tajnikovem poročilu se izmed društvenikov oglasijo k besedi g. špiritual Benkovič, dr. Janežič, dr. Debevec, župnik Brence in dr. Fr. Lampe ter dajo primer-nih nasvetov odboru za nadaljno delovanje, zlasti ozir urejevanja časnikov.

Tudi premilostivi g. pokrovitelj oveselé zborovalce z lepim nagovorom, v katerem napovedó tiskovnemu društvu krepko podporo pri vsem blagem delovanju na slovstvenem polji.

Ko je še preč. g. prelat dr. Čebašek priznanje izrekel društvu vodstvu in so premil. g. knez in škof zbranim podelili sv. blagoslov, se je sklenilo zborovanje.

¹⁾ V konstit. »Officiorum ac munerum« z dne 25. januarja 1897.

Politični pregled.

V Ljubljani, 18. avgusta.

Kriza. Baron Banffy je zmagal, tako trobijo v svet vsa mažarska glasila. Baron Banffy namreč zahteva definitivno nagodbo, katero naj skleneta državna zbora, ob enem pa dosedanje kvoto. Ako Avstrija tega ne dovoli, potem Ogri pretrgajo carinsko zvezo z Avstrijo. Da, Mažari so res plemenit rod. Avstrija naj plača drag račun za nemško obstrukcijo. Zmedo v Avstriji hočejo Mažari izrabiti do skrajnega. Baron Banffy zahteva, naj se snide avstrijski državni zbor. A kaj doseže s tem? Državni zbor ne bode nikdar pritrdil pretiranim mažarskim zahtevam. Grof Thun se seveda tej zahtevi upira, ker dobro ve, da bodo Nemci iznova pričeli komedijo. Zato se širijo govorice, da vlada morda le prekličé jezikovni naredbi. A tem govoricam odgovarjajo češka glasila, da potem Čehi s svojimi zavezniki prično odločno opozicijo. In tako pride vlada z dežja pod kap.

Jezikovno vprašanje. »Narodni Listy« pišejo: Obravnava se vedno le o ureditvi jezikovnega vprašanja na Češkem in morda še tudi na Moravskem. O Šleziji in o hrvatskih, slovenskih in drugih slovanskih deželah pa ni govora, in vendar se ne sme prezreti, ako se hoče napraviti narodnostni mir po vsej državi, da se mora urediti jezikovno vprašanje po vseh nenemških deželah. Češki poslanci ne morejo od zahteve popolne pravičnosti in enakopravnosti odstopiti, in zato so bila vsa obravnavanja, ki se niso godila na tej podlagi, nepotrebna. Sploh se pa motijo avstrijski državniki, če mislijo, da se bodo s pravično jezikovno uravnavo po slovanskih deželah dosegle zdrave razmere. Jezikovne razmere so le ključ do ureditve političnega položaja, več pa ne. Pravičnosti v jezikovnem oziru mora slediti pravičnost v vseh političnih vprašanjih. Slednjič pravi list, da se mora postaviti Avstrija na federalistično podlago, da se mora dati deželnim zborom popolna zakonodajna oblast v deželnih zadevah, državni zbor naj bi se pa pečal le z najpotrebnejšimi skupnimi zadevami. — Mi z veseljem pozdravljamo te vrstice vodilnega češkega lista tembolj, ker se je zadnji čas čulo, da so Čehi pripravljeni pogajati se z vlado tudi samo o vravnavi jezikovnega vprašanja za češke dežele, dočim bi se nič ne oziralo na Slovence, Hrvate in Rusine zastopane v krščanski slovanski narodni parlamentarni zvezi. Akcija, ki se ima izvršiti v korist države in blagor njenih narodov, zadeva občni blagor in se zato ne more omejiti le na posamezne dežele, le na pojedine narode. Pravičnost ni kakor dnevna politika, ki se lahko ustavi ob vsaki deželni ali jezikovni meji, pravičnost more vladati po vsej državi, tedaj bo sedanja kriza srečno rešena.

Dr. Edvard Gregr je mož, ki se prepara z vsem svetom. V državnem in češkem dež. zboru, povsod hodi svoja pota. Ni čudno, da navadno vedno zabrede. Minolo nedeljo je v Rokičanu proslavljal 500letnico Jana Rokičana, katerega so češki utrakvisti izvolili nadškofom v Pragi, a ga papež ni potrdil. Poslanec Schwarz je v svojem govoru naglašal, da je Rokičana pač hotel na Češkem narodno cerkev, toda v zvezi z rimskim stolom. A dr. Gregr ga je poslavljaj kot pravega husita ter rekel mej drugim: »Ako vsak sin če-

škega naroda po vzgledu naših prednikov stori svojo dolžnost, potem se bode zopet razvil češki narod in sovražnik se ga bode zbal. Ko je pred leti neki Gregrov somišljenik razvijal ista načela, odgovoril mu je znani zgodovinar: »Bog vam daj pamet!«

V Prago je iz Brna premeščen policijski ravnatelj Janota-Forster na mesto Dörflovo, ki je imenovan podpredsednikom pri namestništvu.

Zadnja papeževa okrožnica je italijanske liberalce jako razkačila. Banardellijevo glasilo imenuje okrožnico revolucijsko. Ko bi ta frumason bil še na krmilu, gotovo bi bil zapečatil in pred sodišče tiral papežovo glasilo »Osservatore«, ki je objavil okrožnico.

Nemški cesar v oktobru odpotuje v Palestino. To potovanje pa ne bode imelo zasebnega značaja, kakor ono avstrijskega cesarja l. 1869. Cesar Viljem II. pride z velikim spremstvom v Jeruzalem kot mednarodni poglavar protestantizma ter bode dne 31. oktobra slovesno otvoril novo protestantsko cerkev. Turčini pa bodo ob enem videli neštete množice turistov. Znani berlinski agent Stangen je najel že dva parnika avstrijskega Lloyda, ki pripeljeta potnike preko morja. Isto poročajo agentje po raznih nemških mestih. Cesarja bode spremljala tudi cesarica. Koliko pa je protestantov v Palestini, katere varuje roka nemškega cesarja? Jeruzalem šteje 73.000 prebivalcev, od teh je 55.000 judov, 7660 mohamedanov, ostali so kristijani; mej temi pa je 2300 katolikov, pravoslavnihi nekaj nad 5000, tako da je v Jeruzalemu k večjemu 400 luteranov, za katere so zgradili novo cerkev S. Maria Maggiore. V Betlehemu je cerkev za 40 protestantov, v Nazaretu za 100 oseb. V ostalih mestih je še okoli 100 luteranov.

Tudi **Belgija** hoče na Kitajskem košček zemlje vzeti »v zakup.« Železnico iz Pekinga v Hankav gradi neka belgijska družba pod ruskim nadzorstvom, in kralj Leopold II. je storil potrebne korake, da odkupi nekaj kitajske zemlje. Svet drvi za denarjem, stara Evropa oddaje svoje ljudi v daljne kraje, kjer so zakladi še skriti.

Rusko-kitajska tajna pogodba je Angležem baje znana. »Daily Mail« prinaša poročilo iz Shanghai: Vsebinska rusko-kitajske tajne pogodbe, ki obstoji že nekaj let, se je naposled zvedela. Pogodba je ofenzivna zveza mej obema silama. Kina se obveže, da smatra Rusijo kot silo, ki ima prevladajoč vpliv v vseh vprašanih notranje kupčijske politike, dočim podpira Rusija Kino proti angleškim zahtevam. Rusija zalaga z denarjem Kitajsko. Kina dovoljuje Rusiji v vsej notranjosti posebne prednosti. Skupne koristi obeh dežel bode nadzorovala Rusija. Rusija tudi podpira Kino v razvitku armade in mornarice.

Cerkveni letopis.

Okrožnica papeža Leona XIII. škofom, duhovščini in narodu italijanskemu.

Že večkrat tekom Svojega vladanja smo morali, dolžni svetim nalogom Svoje apostolske službe, tožiti in ugovarjati radi cerkvi in veri škodujočega početja tistih, ki vodijo vsled dobro znanih prevratov državo italijansko. Na Svojo žalost moramo to vnovič storiti glede važnega predmeta, ki Nas z globoko žalostjo napolnuje. Memimo namreč pred kratkim po več krajih polotoka određeno zatiranje tako mnogih katoliških zavodov in društev. To nezasluženo in krivično početje je obsojal vsakdo, ki pošteno misli, in v tem vidimo na Svojo veliko žalost obseg in poostritost žaljenj, ki smo jih pretrpeli v preteklih letih.

Akoravno Vam je stvar znana, častiti bratje, smatramo vendar kot primerno, da omenjamo še jedenkrat izvora in potrebe teh naprav, ki so sad Naše skrbi in Vašega ljubeznjivega truda, da bi spoznali vsi oživljajočo misel in verski, moralni in dobrodelni namen, za katerega so bile te naprave odločene.

Ko je bila vzeta papežem svetna oblast, so se jemali v Italiji cerkvi polagoma njeni življenjski pogoji, njen naravni in mnogostoletni vpliv na javne in družabne naprave. Na sistematično napredujoč način so se zapirali ustavi in samostani, ko je bilo zaplenjeno cerkveno imetje, se je večji del cerkvenega premoženja zapravljal, duhovnikom se je naložila vojaška služba, prostost cerkvene službe se je s silovitimi in krivičnimi odredbami

omejila, po neprestanem prizadevanju so se vzeli vsem javnim napravam verski in krščanski znaki, obredi nekatoličanov so se pospeševali, in dočim so dobile prostozidarske zveze najširšo prostost, niso mogli trpeti in so mučili jedino in samo ono vero, ki je bila vedno slava, varstvo in moč Italijanov.

Vselej smo obžalovali te hude in neprestane silovitosti. Obžalovali smo jih z ozirom na našo sveto vero, kateri prete največje nevarnosti; obžalovali smo jih vrh tega, in to izjavljamo z vso odkritosrčnostjo Svojega srca, z ozirom na Našo domovino; kajti vera je izvor blagostanja in veličine narodove in najmenitnejša podlaga dobro urejene družbe. Resnično, ako versko mišljenje oslabi, ki srce povzdiguje in žlahti in mu vceplja nazore o pravici in npravnosti, — se uda človek, sledeč svojemu nagnjenju, divjim nagonom in gmočnim koristim, in iz tega slede po logičnem sklepu sovraštvo, prepri, moralna pokvarjenost, upori, kaljenje miru, in proti temu zlu nimajo gotovih in zadostnih zdravilnih pomočkov niti strogi zakoni, niti ostro sodniško postopanje niti vojaška sila. Na to naravno in notranjo zvezo med verskim propadanjem in mej napredovanjem duha upora in nereda smo opozarjali v javnih pismih do Italijanov že večkrat one, ki nosijo strašno odgovornost oblasti, — ko smo kazali na neizogiben napredek socijalizma in anarhizma in na neskončna zla, katerim izpostavljajo narod. Toda niso Nas slišali. Nespametni, krivoverskim duhom navdani predsodki so oslepili razum, in boj proti veri se je nadaljeval z isto silo. Ne samo, da niso ničesa proti temu poskrbeli, temveč dalje so raztresali po knjigah, listih, solah, izza katedrov, v društvih in glediščih na dolgo in široko seme krivoverstva in nenravnosti, gazili z nogami temelje, na katerih sloni pravna krepkost vsacega naroda, in razširjali nauke, iz katerih sledi neizogibno napačnost razuma in pokvarjenost srca.

Tedaj smo smatrali, častiti bratje, gledajoči bodočnost naše dežele temno in v nevarnosti, da je prišel trenotek, da povzdignemo Svoj glas, in govorili smo Italijanom: Vera in družabnost sta v nevarnosti; čas je, da razprostorete vso svojo moč in da postavite pretečemu zlu jez z besedo, deli, društvu, odbori, časopisjem, zbori, z zavodi bratovske ljubezni in z molitvijo, skratka z vsemi mirnimi in postavnimi sredstvi, ki morejo ohraniti v narodu versko mišljenje in zmanjšati bedo njegovo, katera je sicer slaba svetovalka, ki se je pa vsled žalostnega gospodarskega stanja v Italiji globoko in široko razprostrla. Take naprave smo priporočali že večkrat in prav posebno v obeh pismih do italijanskega naroda z dne 15. oktobra 1890 in 8. decembra 1892.

Z zadovoljstvom moremo tukaj izjaviti, da so padali naši opomini na rodovitna tla. Po Vašem velikodušnem prizadevanju, častiti bratje, in po trudu duhovščine in Vam izročenih vernikov so se dosegli veseli in blagodejni vspehi, od katerih so se lahko pričakovali še večji za bodočnost. Na stotine društev in odborov je izraslo po različnih delih Italije in neutrudljiva gorečnost je ustanovljala posojilnice, ljudske kuhinje, cenena prenočišča, nedeljska razvedrišča, zavode za pouk v kršč nauku, bolniške podpore, zavetišča za vdove in sirote in druge dobrodeltne naprave, katere je ljudstvo s poveljčevalno hvaležnostjo pozdravilo in katere so tudi možje drugih strank često hvalili z zasluženim priznanjem. In ker ni bilo treba katoličanom, kakor je to njih navada, pri tem hvalevrednem krščanskem delovanju ničesa skrivati, so nastopili v popolni dnevni svetlobi in se držali vedno v mejah zakonitosti.

(Dalje sledi.)

Dnevne novice.

V Ljubljani, 18. avgusta.

(V proslavo rojstnega dne cesarjevega) je daroval danes Presvetli v stolnici veliko sv. mašo, pri kateri so bili navzoči vsi predstojniki raznih oblastev civilnih in vojaških.

(Shod slovenskih velikošolcev in abiturijentov.) Jutri se zbero v Ljubljani akademiki iz vseh pokrajin slovenskih. Snidejo se, da se posvetujejo in sprejmo resolucijo za slovensko vseučilišče ter da se razgovarjajo o občedijaški organizaciji. Mi naše mlade akademike radostno pozdravljamo v beli Ljubljani, zato ker se zbero iz vseh slovenskih pokrajin. Vsak pojav, na katerem se nam

kaže celokupnost našega po raznih kronovinah razkosanega naroda, napolnjuje nas z zavestjo, da se vedno bolj širi in utrjuje ideja celokupnosti slovenske. V tem oziru je bil lep pojav shod županov iz raznih slovenskih pokrajin, lep pojav zato je tudi shod slovenskih velikošolcev. Kar je nemila tuja sila razdvojila, to naj moralna domača moč, kristalizovana v narodovi vsestranski organizaciji zopet združi. Prva stvar, ki združi te dni naše akademike v posvet, je vseučilišče v Ljubljani. Ideja za vseučilišče, katerega potreba je jasna ko beli dan, je kajpada najbolj pereča za slovenske vseučiliščenike, ki morajo iskati sedaj višje strokovne izobrazbe na tujem, kjer jih žal vsaj zadnji čas smatrajo kot tujce, kot akademike druge vrste. To boli vsakogar, to peče vzlasti rahločutna srca mladine. Zato se je slovenska akademična mladina z vsem mladeniškim ognjem oprijela ideje za domače vseučilišče v Ljubljani in uprav o tem se zbrani akademiki posvetujejo prvi dan. Njih skrb naj bo posebno ta, da se ideja za vseučilišče v Ljubljani vedno bolj širi med narod, da postane ta ideja nekako vsakodnevna skupna zahteva, nekak »ceterum autem censeo« celokupnega slovenskega naroda. — Glede druge točke dnevnega reda o občedijaški organizaciji nam ni znano, v katerem smislu da se bo vršil razgovor in kaki da bodo konečni sklepi tega razgovora. Nekaj svojih mislij pa glede tega vendar dostavimo. Veseli nas, da so zadnji čas ponehali strastni čestokrat osebni boji mej našimi akademičnimi društvu, zato želimo, da se na tem shodu to kolegijalno razmerje spopolni in utrdi. Organizacija našega akademičnega dijaštva naj meri na to, da vzbuja mej slovenskimi rodoljubi vedno več prijateljev in podpornikov slovenske akademične mladine. Skoro da ga ni naroda, čegar sinovi bi si pridobivali višje izobrazbe na vseučiliščih v tako skromnih, tako tožnih in ubožnih razmerah, kakor je naš narod. Le Bogu in dijakom samim je znano, koliko jedinstvine morajo prebiti v dobi svojih akademičnih nauk, kako skromen in grenak jim je njih vsakdanji kruh. To naj bi uvaževali oni, ki čestokrat pri polnih mizah sedeč tako radi pobirajo kamenje ter ga mečejo na naše akademike, češ, toliko jih gre na vseučilišče, a tako malo jih razmeroma dovrši pravočasno svoje študije. — Želimo torej, da bi shod velikošolcev, ki kažejo veselje za resno delo, vzbudil pri domoljubih resno skrb za njih vsakdanji kruh, ki je sicer materijalna, a vendar najnujnejša podlaga za izobraževanje naše velikošolske mladine. — Organizacija občedijaška pa se bo po našem mnenju le tedaj obnesla, ako bo služila velikim idejam krščanstva, slovanstva in strokovne izobrazenosti. V žarnem solncu in blagodejni senci teh idej prospevala bode blaginja našega naroda. Značajnih, narodnih in vednostno izobraženih mož potrebuje naš narod in za tak naraščaj skrbite, slovenski akademiki. Tem idejam neomajno služeč osnujte svojo organizacijo in potem bo prospevala in koristi donašala narodu in Vam.

(Celjska slavnost) minolo nedeljo je celjskim nemčurjem zopet dala povod, da so kazali svojo »višjo« nemško omiko. Že v soboto večer so se zbrali suroveži na kolodvoru pričakujoč slovenskih gostov, katerih pa ni bilo. Nato se je tolpa drvila kruleč proti »Narodnemu domu«, kjer so tulili »Wacht am Rhein«. Policija je to sodrgo mirno opazovala. Ko pa so se v nedeljo vračali gostje od cerkve sv. Jožefa, kjer se je vršilo slovesno blagoslovljenje zastave slov. pevskega društva, zbrali so se kričači ob potu ter jih surovo psovali. Isto so ponavljali popoldne, ne da bi jim policija branila. Največji dirindaj pa je bil na večer, ko so se gostje vračali na kolodvor. Barabe so bili oboroženi z orožjem nemčurske kulture, z gnili jajci, kamenjem, palicami, črnolom in drugimi dišečimi tekočinami. Neka banda pod vodstvom bikastega V. Oehsa je napala več dam ter jim obleko polila s hudičevim oljem in gnili jajci. Šele na opetovani poziv je policija Oehsa prišla. Ta divjak se je s silo ustavljal orožnikom, da so ga morali zvezati ter odpeljati v zapor. In v ponedeljek so župan Stiger, Rakusch in dr. Stepischnegg zahtevali od okrožnega sodišča, da izpusti Oehsa, ki je bil že 13krat kaznovan in je sedaj zakrivil zločin javne nasilnosti. Policija je nekda zaprla še pet drugih razsajačev. Pač so to lepe razmere v nemčurskem

Celju. Upamo, da pride čas, ko pade ta prusaška trdnjava in se poskrijejo po brlogih Wolfovi petolizniki.

(»Slovenska krščansko-socijalna zveza«.) Ker je dosedanjí zaslužni predsednik »Zveze«, gospod Henrik Zalesjak, prestavljen v Dalmacijo, izvoljen je bil na njegovo mesto g. Ivan Kregar. Pri odborovi seji je dal gosp. dr. Debevec duška čutilom odbora ter se je z iskrenimi besedami poslovil od dosedanjega gospoda predsednika. Odbor je gospodu Zalesjaku izrekel najtoplejšo zahvalo na trudoljubnem njegovem delovanju.

(Požar.) V ponedeljek 15. t. m. dopoldne, ko so bili ljudje zbrani pri božji službi, je začelo v vasi Pševo, v fari Šmartin pri Kranju, goreti. Ker so bile hiše blizu skupaj, je najedenkrat bila vsa vas v ognju. Vas leži skoraj jedno uro daleč od farne cerkve, malo pod vrhom gore sv. Jošta. Ko so prišli ljudje iz ravnine gori, je ogenj že dokončal svoje pogubno delo. Petim gospodarjem je razven jednega skednja pogorelo vse, pohištvo, krma, orodje, jednemu tudi 200 gl. denarja. Sicer so bili vsi zavarovani, pa le za nizke svote. Stalo jih bo veliko truda in stroškov, predno bodo mogli postaviti nazaj svoja poslopja, ker je treba po slabi, strmi poti vse za stavbo potrebno dovažati iz ravnine. Ogenj je menda nastal po otrocih.

(Nakupovanje konj za vojno) se bode vršilo dne 4. septembra, to je, na dan premovanja konj v Št. Jerneju, na kar opozarjamo dolenske korejce.

(Nemško uradovanje.) Iz Trsta: Vkljub temu, da je g. poslanec Spinčič dokazal ministerskemu predsedniku, da se v primorskih ces. kr. uradih uraduje s slovenskimi strankami in na slovenske uloge v nemškem ali italijanskem jeziku in da je grof Thun trdil nasprotno, dajo »velmožni« uradniki primorskih oblasti še vedno dan na dan dokaze o svoji nebriznosti za vse slovenske pritožbe. Jeden prvih takih javnih funkcionarjev pa je okrajni glavar v Kopru. Ta uradnik rešuje slovenske uloge v nemškem jeziku in je gluhomem za vsako pritožbo. Nedavno temu je vložila občina Črnikal v Istri po svojem županstvu v Dolini neko ulogo v slovenskem jeziku, na katero je prišel odlok potom istega županstva v nemškem jeziku. In tako gre v jednom tiru dalje. Žal da so tacega postopanja deloma krivi tudi ljudje sami, ki ne zavračajo takih dopisov.

(Dobava pšenične moke za peko.) C. in kr. vojaški erar kupi 2490 meterskih stotov pšenične moke za peko. Moko je treba poslati na vojaška oskrbovalna magacina v Maribor ali Gradec. Pisane ponudbe se morajo do dne 13. septembra 1898 do 10. ure dopoldne vposlati na c. in kr. intendanco 3. voja v Gradcu in ob enem tudi vzorec ponudne moke predložiti. Natančnejši pogoji in pojasnila se poizvedo pri trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani.

(Ne išči, da ne — najdeš!) V Pulju so hoteli nastaniti v ubožno hišo za upraviteljice usmiljene sestre. Temu pa se je odločno protivil tamošnji obč. svetovalec Glezer in je na vso moč denunciral usmiljenke, češ da imajo stvari na vesti, o katerih noče govoriti javno, ki pa so take, da onemogočujejo vsprejem sester za to nalogo. Nek katoliški primorski list zdaj zahteva od Glezerja, da javno imenuje nedostatke sester, sicer se bodo javno imenovali — njegovi nedostatki. Tako je z denuncijanti, ki le zlobno govore in črnijo, a se boje pojasnil, ker — resnica oči kolje.

(Spomnil se je Boga.) V Švarcovi tovarni v Brnu je nastal oni dan ogenj. Razni odpadki so začeli goreti in delavec, ki je imel z njimi opraviti, je začel tudi goreti. Bil je to znani bogokletnik in zagrizen socijalni demokrat. Ko ga je začelo peči, je mož pozabil klicati svoje bogove — malike Adlerja, Bebelja, klical pa je: »Jezus, Marija, Jožef! Bog, moj Bog, pomagaj!« Ko so slišali njegovi tovariši, da kliče revež Boga, popustili so ga, ne da bi mu pomagali. Tovarnar jih je za to oštel. Ponesrečenca so odpeljali v bolnišnico. Značilno je tudi, kako se je vedla žena njegova. Ko sliši, kako vpije, mu zaničljivo odgovori: »Osel, kaj kličeš Boga, vsaj ga ni!« Taka je socijalnodemokratska vera, taka je bratovska pomoč!

(Don Albertario.) Nedavno je dospel obsojenec don Albertario, ravnatelj »Osservatore Cattolico« v Finalmarino, kjer bo pretrpel svojo trdo »ka-

zen«. Po dolgem, mučnem procesu so ga naložili z drugimi žurnalisti na voz in ga odpeljali v Finalmarino, kjer se nahajajo ječe. Vseh skupaj je bilo 18 mož v spremstvu 24 žandarmov. Došli v ječe, bili so potisnjeni v majhne celice, ki so 2 metra visoke, 1.55 m široke in 1.75 m dolge. Don Albertario je pa visok 1.80 m. Ne more se torej na ležišču zlekiniti! Smrt bi mu bila manj strašna, nego pa to stanje. Čez dan so vsi žurnalisti skupaj na majhnem koridoru — 16 ur dolzega časa. In vendar so vsi apelovali na kasacijski dvor, torej še niso definitivno obsojeni! — Don Albertario je trden in ne obupava, kakor nihče ne. Nahaja se lepa družba najrazličnejših strankarjev: socijalna demokracija, radikalna demokracija, republikanstvo, katoličanstvo — vse je složno jedno poleg drugega. Don Albertario citira svoje molitve sredi med tovariši in vsi — ga rešpektujejo, čuti ni žal besede. Vsak teden mu prinese trikrat Finalmarški kapelan sv. rešnje telo v ječo, maševati ne more. Tovariši njegovi se ne sramujejo v svoji sredi — klerikalca, da, Albertario je z njimi jako prijazen in uljuden, kar jim dobro dene in mu povračujejo. — Uverjen je, da je mučenik katoličanstva, in to mu daje moč. Po celi Italiji moli pobožno ljudstvo zanj in vsi ga občudujejo v mučeništvu. — A kaj bi šele bilo, ako potrdi kasacijski dvor obsodbo. Sledejo mu duhovsko obleko in mu nadenejo navadno arestantovsko. Ne bi se ga moglo nič več obhajati, niti bi mogel citirati svoj brevir. — Tako se dela z možem, ki gori za srečo cele Italije in je zastavil vse svoje moči za blagor njegovega ljudstva! Nesrečna dežela, kazni ne bo izostala!

Društva.

(V proslavo) petdesetletnice vladanja Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa I. priredi »Katoliško delavsko društvo« v Zagorji v nedeljo, dne 21. vel. srpana 1898 »Jubilejski koncert« na korist bolnim društvenikom. — Začetek ob 5. uri popoldan. — Vstopnina 10 kr. — Z ozirom na blagi namen se preplačila hvaležno sprejemajo. — K mnogobrojni vdeležbi vabi najuljudnejše

odbor.

(Vabilo) k slavnosti v proslavo petdesetletnice vladanja presvitlega cesarja Franc Jožefa I., katero priredi županstvo v Spodnji Idriji v zvezi z domačimi društvi in šolsko mladino v nedeljo dne 21. avgusta 1898. Vspored: 1. Na predvečer razsvetljava in prižiganje kresov. 2. Dne 21. avgusta ob 10. uri dopoldne slovesna sv. maša. 3. Ob 4. uri popoldne veselica na posestvu g. župana Ivana Kenda. — Pri neugodnem vremenu se popoldnanska veselica preloži na prihodnjo nedeljo. — Med posameznimi točkami svira c. kr. idrijska rudar. godba. — Ustopnina 10 kr. — K obilni vdeležbi vabi uljudno

odbor.

(Vabilo) k slavnosti, katero priredi občina Selca s krajnim šolskim svetom v zvezi s tukajšnjimi društvi: Bralnim društvom, pevskim društvom »Ratitovec« in požarno brambo v proslavo petdesetletnega jubileja Nj. Vel. cesarja Fran Josipa I. v soboto, dne 20. in v nedeljo, dne 21. avgusta 1898 v Selcih. V soboto dne 20. avgusta na večer razsvetljava vasi, streljanje in slovesno zvonjenje. V nedeljo dne 21. avgusta: Sprejetje eventualnih zunanjih gostov. Ob 9. uri se zberejo občinski odbor, vsa tukajšnja društva s šolsko mladino in gosti v šolskem poslopju. Ob pol 10. uri slovesen vhod v cerkev. Ob tri četrt 10. uri slovesno blagoslovljenje nove šolske zastave — govor šolski mladini. Potem sledi cerkveni govor in slovesna sv. maša. Po cerkveni slovesnosti se vrne šolska mladina z drugimi korporacijami v šolo, kjer se razdeli med šolarje spominska knjižica. Potem sledi pogoščenje šolske mladine. Opoludne skupni banket, katerega se udeležijo občinski odbor, člani raznih društev in gostje. Popoldne splošna ljudska slavnost s tombolo itd., pri kateri sodeluje pevsko društvo »Ratitovec« in godba. Zvečer umeteljni ogenj.

Slavnostni odbor.

(Prostovoljna požarna bramba) in občinski odbor na Jesenicah priredita slavnost v proslavo 50letnega vladanja Nj. Veličanstva presvetlega cesarja Franca Jožefa I. dne 20. in 21. avgusta 1898 leta. — V spomin 50letnice se blagoslovi pri tej slavnosti zastava požarne brambe. — Vspored: V soboto, dne 20. avgusta: Ob 9. uri zvečer razsvetljava in bakljada po Jesenicah in na Savi. — V nedeljo, dne 21. avgusta: Ob 9. uri dopoldne sprejem gostov na kolodvoru. Od tam odkorakajo udeležniki pred hišo župana, kjer se pridruži občinski odbor in potem odidejo skupno po kunico, preblagorodno gospo Marijo Schrey-evo, in od tam v hram po zastavo in k sv. maši. Ob 10. uri blagoslovljenje zastave in slovesna sv. maša v čast presvetlega cesarja Franca Jožefa I.

Ob 12. uri skupen obed v prostorih g. A. Schreya. Ob 3. uri popoldne prosta zabava in ples. — Pri slavnosti svira cela godba tukajšnje tovarne. Slavnost se vrši pri vsakem vremenu. — K obilnej udeležbi vabita uljudno odbor požarne brambe in občine.

(Vabilo na veselico,) katero priredi slovensko bralno društvo na Zgornjem Brniku pri Cerkljah v nedeljo dne 28. avgusta 1898 na vrtu gospoda J. R. Hočevarja s prijaznim sodelovanjem dijakov v proslavo 50letnega vladanja Njega Veličanstva cesarja Frančiška Josipa I. — Začetek točno ob 6. uri popoldne. — Vstopnina za stojišče 20 kr., za sedeže 40 kr.; dijaki in udje bralnega društva plačajo polovico. — Preplačila v dobrodelne namene se najhvaležneje sprejemajo. — Čisti preostanek se porabi za dobrodelne namene. — Veselica se vrši ob vsakem vremenu. — Za tuje goste bo dne 28. avgusta pripravljen voz pred staro pošto, ki jih odpelje na Brnik in zopet odpelje.

(Delavsko podporno društvo v Trstu) praznuje dne 21. avgusta obletnico blagoslovljenja društvene zastave z jutranjo in popoldnansko slavnostjo. 1. Zjutraj ob 7 $\frac{1}{2}$ uri zbero se udje in odborniki v prostorih društva, Via Molin piccolo št. 1. Od tod odidejo z godbo, društveno zastavo in odborom na čelu v cerkev sv. Antona novega, kjer jih pričakujejo v svečanih oblekah udinje in nadzornice. Točno ob 8. uri se začne sveta maša, pri kateri poje »Slovensko pevsko društvo«. Po sveti maši vrnejo se udje in odbor, spremljevani z godbo, istim potom v društvene prostore pohraniti zastavo, potem se razidejo. — 2. Popoldne bode v okinčanem vrtu šole družbe sv. Cirila in Metoda pri sv. Jakobu ulica Giuliani št. 28 veselica, katera se začne ob 5. uri. Pri veselici sodeluje »Slovensko pevsko društvo« in godba; poskrbelo se je tudi za umeteljne ognje. — Vstopnina za odrasle 20 kr., otroci plačajo 10 kr. — Podpisani odbor se nadeja, da se družabniki in družabnice, kakor tudi drugi prijatelji društva, mnogoštevilno slavnosti udeležijo.

Odbor del. podpornega društva.

Narodno gospodarstvo.

Statistično poročilo o letini za l. 1897.

Nedavno je izdalo c. kr. poljedelsko ministerstvo običajno letno poročilo o letini za leto 1897. Iz njega posnamemo sledeče važnejše podatke:

Jesen l. 1896 je bila jako deževna, dočim je bilo po zimi prav malo snega. Ozimni setvi to sicer v obče ni škodovalo, pač pa spomladansko in poletno deževanje. V majniku je pritisnil v mnogih krajih občuten mrz. Dne 12. in 13. majnika je snežilo v planinskih deželah, kakor tudi deloma na Češkem, Moravskem in v Šleziji. Deževno vreme je trajalo do septembra. To je oviralo žetev in tudi provzročilo precej slabo letino. Sadjja je bilo prav malo.

V planinskih deželah je bila srednja temperatura samo od začetka aprila do konca majnika pod normalom, tako v Solnogradu največ 2° C, v Gradcu nekaj nad 1° C, v Celovcu 1.5° C, v Ljubljani 1.4° C in v Trstu 2° C. V Ljubljani in v Trstu je padla temperatura tudi v novembru 1896 pod normalom za 1.5° oziroma 1° C.

Z ozirom na višino (padavino) dežja, ki je padel tekom posameznih mesecev, moramo opozoriti na velikansko razliko z ozirom na normalno višino.

Tako je padlo v Ljubljani l. 1896 v oktobru 200 mm (+ 20), v novembru 60 mm (— 70), v decembru 145 mm (+ 35), l. 1897, v januariju 130 mm (+ 50), v februariju 40 mm (— 40), v marcu 110 mm (+ 15), v aprilu 70 mm (— 20), v maju 230 mm (+ 100), v juniju 175 mm (+ 5), v juliju 255 mm (+ 125), v avgustu 140 mm (+ 10), v septembru 145 mm (+ 5) in v oktobru 60 mm (— 120).

Oglejmo si podrobnejše, kakošna je bila letina v totranski polovici našega cesarstva. Vse polje meri 10,636.872 ha. Za razne žitne vrste so porabili l. 1897 celih 59.4% t. j. 6,317.890 ha.

Pridelali so pa v l. 1897 v celi totranski državni polovici:

pšenice na 1,058.314 ha skupno 9,388.555 q, povprečno na 1 ha 8.9 q; rži na 1,838.723 ha skupno 16,015.913 q, povprečno na 1 ha 8.7 q; ječmena na 1,173.289 ha skupno 11,087.741 q, povprečno na 1 ha 9.4 q; ovsa na 1,911.794 ha skupno 14,745.351 q, povprečno na 1 ha 7.7 q; koruze na 335.771 ha skupno 3,792.174 q, povprečno na 1 ha 11.3 q.

Posebej na Kranjskem je bilo pšenice na 21.858 ha skupno 190.633 q, povprečno na 1 ha 8.7 q; rži na 15.535 ha skupno

104.994 q, povprečno na 1 ha 6·7 q; ječmena na 14.983 ha skupno 124.000 q, povprečno na 1 ha 8·3 q; ovs na 18.871 ha skupno 166.264 q, povprečno na 1 ha 8·8 q; koruze na 15.957 ha skupno 202.594 q, povprečno na 1 ha 12·7 q.

Pšenica ima srednjo težo 74·3 kg. za 1 hl. Najtežja (75·5 kg.) je na Spodnjem Avstrijskem, najlažja (67·7 kg.) na Goriškem. Teža kranjske pšenice je malo pod normalo, namreč 73·5 kg.

Rž tehta povprečno 69 kg. pri 1 hl. Najtežja (71·5 kg.) je v Bukovini, najlažja (64 kg.) pa na Predarliskem; kranjska tehta 68·3 kg.

Srednja teža ječmena znaša 63·3 kg.; najtežji (66·8 kg.) je v Dalmaciji, najlažji na Zgornjem Avstrijskem (54·5 kg.); pri nas je težak 1 hl. ječmena 61·3 kg.

En hl. ovs tehta 43·5 kg. Najlažjega (39·5 kg.) pridelajo v vzhodni Galiciji, najtežjega pa v Dalmaciji (49·9 kg.); na Kranjskem tehta 1 hl. 43·7 kg.

Koruze ne pridelujejo na Zgornjem Avstrijskem, Solnograškem, Češkem, v Šleziji in zapadni Galiciji. Sicer je njena srednja teža 72·9 kg. Najtežja (78·5 kg.) je v Bukovini, najlažja (66 kg.) na Goriškem in na Kranjskem tehta 70 kg.

(Dalje sledi.)

Gospodarska organizacija.

Hranilnica in posojilnica v Mošnjah imela je v mesecu jul. prejemkov . . . gld. 1.975·25
izdatkov . . . » 1.134·73

toraj denarnega prometa . . . gld. 3.109·98
Hranilnih vlog se je vložilo gld. 345·—, vzdignilo gld. 577·—

Posojil se je dalo gold. 550·—, vrnilo nič.

Posojilnica v Sv. Križu nad Litijo imela je v mesecu juliju prejemkov . . . gld. 1.872·02
in izdatkov . . . » 1446·11

toraj denarnega prometa . . . gld. 3318·13
Hranilnih vlog se je vložilo gld. 717·40, vzdignilo pa 738·10 in je bilo stanje koncem julija gl. 11.774·43½

Posojil se je dalo gold. 200·—, vrnilo pa gld. 700·— in je stanje gld. 17.583·60½.

Članov ima posojilnica 219.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 18. avgusta. Vse dunajske ceste so lepo okrašene, niti jedne hiše ni, ki bi ne bila olepšana. Mnogo poslopij je okrašenih s cvetjem in cesarjevimi sohami, z večina prodajalnic vihrajo zastave. Po ulicah se vse živahno giblje; mnogoštevilni gostje, zlasti iz okolice, došli v mesto. Vsi listi slave cesarjev rojstni dan z vznesenimi članki, v katerih povdarjajo zlasti pomen letošnjega rojstnega dne, ko slavi vladar petdesetletnico svojega vladanja. Slovesne službe božje se vrše po vseh cerkvah.

Dunaj, 18. avgusta. „Wiener Ztg.“ je objavila najvišje povelje, s katerim cesar za armado in žandarmerijo ustanavlja svetinjo, do katere imajo pravico v statutih določeni. Drugo najvišje lastnoročno pismo ustanavlja svetinjo za vse državne uradnike in služabnike. Tretje pismo ustanavlja častno svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje.

Dunaj, 17. avgusta. „Wiener Abendpost“ piše: Povodoma cesarjevega rojstvenega dne otmolkne vsak prepir in vsa srca želé, da se srečno reši kriza. Z ozirom na vladarsko petdesetletnico še sijajneje praznujejo ta dan vsi narodi avstrijski in to veselje odmeva po vsem omikanem svetu. Jednega duha in srca blažimo nasprotja ter vsi narodi kot jedna družina se zberimo okoli svojega cesarja.

Dunaj, 18. avgusta. Predsedstvo blagotvornega odseka jubilejske razstave je povodoma cesarjevega rojstvenega dne darovalo 52.000 kron v dobre namene, od teh 25.000 kron za revne hčere uradnikov in častnikov.

Dunaj, 18. avgusta. Vojni minister Krieghammer je odpotoval v Celje.

Dunaj, 17. avgusta. Srbski kralj Aleksander se je zvečer na potu v Karlove Vare semkaj pripeljal ter ostane nekaj dni.

Dunaj, 17. avgusta. L. 1897 se je v Avstrijo uvozilo 94·9 milijonov met. stotov za 755·3 milijona gld., prejšnje leto 88·8 mil. met. stotov v vrednosti 705·8 mil. gld.; izvezilo 153·6 mil. met. stotov ali 766·2 mil. gld., prejšnje leto 145·1 mil. met. stotov ali 774 mil. gld.

Trst, 17. avg. Francoski parnik „Danae“, ki se je l. 1812 potopil, so danes ob pol 5. uri popoludne srečno vzdignili.

Praga, 18. avgusta. Stolni prošt v Pragi dr. Persch je umrl, star 72 let.

Praga, 17. avgusta. Povodoma cesarjeve vladarske 50letnice je tovarnar vitez Kubinsky daroval 200.000 kron kot ustanovo za svoje onemogle delavce in vdove.

Lvov, 17. avgusta. Včeraj popoldne je v Skalatu pogorelo do 300 hiš, mej drugimi poštno, okr. glavarstva in davkarsko poslopje. Akte in blagajnico so rešili, do 1000 oseb je brez strehe.

Rzeszov, 17. avgusta. Zaradi protizidovskih izgredeov sta bila včeraj dva obsojena na 14 dni, 14 oseb na 3 dni do 5 mesecev, dve osebi sta bili oproščeni.

Budapešt, 18. Vspeh razgovorov glede nagodbe je ta, da Ogerska samostojno vredni nagodbene stvari za Ogersko, grof Thun pa da vredni za Cislitvanijo tekoče stvari po § 14. — Ugodilo se je Madjarom, da dogovor velja le do leta 1903 in da kvota ostane dosedanja.

Cetinje, 17. avgusta. Povodoma rojstvenega dne cesarja Franc Jožefa priredi knez jutri v svoji palači slavnosten obed.

Rim, 18. avgusta. Vesti o papeževi boleznini so neosnovane. Res da vročina in starost ne uplivata ugodno na šibko telo, vendar se papež tako dobro počuti, da v nedeljo vsprejme več sto popotnikov.

Atene, 17. avgusta. Bivši grški ministriški predsednik Ralli je nekemu sotrudniku lista „Asty“ sporočil, da mu je sultan v avdijenci izrazil željo, naj bi Turčija in Grška sklenili zvezo. Ralli je izjavil, da bode z vsemi močmi delal za to zvezo, četudi ga imenujejo izdajavca, ker le tako bode mogoče rešiti preporna vprašanja mej Turčijo in Grško, v prvi vrsti krečansko.

Pariz, 17. avgusta. Uradni list je objavil pismo predsednika Faurea na mornarskega ministra, v katerem naglašja, da je republika poplačana za skrb za mornarico in da bode parlament dovolil vsa sredstva za napredek in razvoj mornarice.

Pariz, 17. avgusta. V današnjem ministriškem svetu je vnanji minister prečital brzojavki španske kraljice in predsednika Kinleya, ki se zahvalujeta za mirovno posredovanje ter naznanjata, da se bodo pogajanja o miru vršila v Parizu.

Pariz, 17. avgusta. Predsednik Faure je podpisal dekret, s katerim se določa premija za izvoz sladkorja, in sicer za sladkor prve vrste 2·42 franka per kilo, za drugo vrsto 2·75 in tretjo 3·11 franka.

Berolin, 17. avgusta. „Nord. allg. Ztg.“ piše: „Cesar Franc Jožef praznuje jutri 68. rojstni dan, ki je vsled tega posebno pomenljiv, ker bode cesar dne 2. decembra praznoval 50letnico svojega vladanja. Kakor vedno, tako tudi ob tej priliki Nemčija čestita vladarju zvezne države v nadi, da bode cesar Franc Jožef še mnogo let zdrav vladal svojo državo.“

Berolin, 18. avgusta. „Daily Telegraph“ poroča, da se nemški cesar in ruski car snideta v Livadiji.

Kiel, 17. avgusta. Zbralo se je 20 bojnih ladij in 30 torpedovk k vajam pod poveljništvom admirala Knorra. Včeraj so streljali z vsemi topovi.

Kristijanija, 17. avg. Vsled nevihte sta mesto in okolica pod vodo.

Kodanj, 17. avgusta. Minolo noč je bila v Jüttlandu huda nevihta; strela je ubila 4 osebe ter zažgala več poslopij.

Carigrad, 17. avgusta. Umrl je Mahmud paša, generalni pribočnik sultanov. Bil je rojen Mažar ter je prvotno slišal na ime Freund.

Bombaj, 17. avgusta. Kuga se zopet širi. Zadnji teden so umrle 103 osebe.

Vojska mej Spanijo in Ameriko.

Berolin, 17. avgusta. „Nord. all. Ztg.“ poroča, da je križar „Cesarica Avgusta“ španskega generala Avgustija in njegovo družino v Manili sprejel na krov, ko se je bilo mesto že vdalo in so bili ameriški častniki izpuščeni. Vsled tega je general odpotoval, kamor je hotel.

Novi-Jork, 17. avgusta. „Herald“ poroča iz Hongkonga, da so Aquinaldove čete napale Amerikane, ker niso dobile nobene odškodnine, ko se je Manila udala.

Novi-Jork, 17. avgusta. Iz Manile se poroča, da so Amerikani v zadnjem boju imeli 5 mrtvih in 45 ranjenih. Španci v mestu niso streljali, pač pa v okolici. Španska armada pri Manili je štela do 7.000 mož.

Washington, 17. avgusta. Iz St. Jaga na Kubi se poroča, da se je na ameriških ladijah pokazala rumena mrzlica.

Umrli so:

15. avgusta. Jožef Antončič, dijak, 20 let, Gospodske ulice 10, jetika. — Franc Žilman, delavec, 25 let, Karolinska zemlja 33, legar. — Antonija Logar, delavca hči, 4 mesece, Dolenjska cesta 15, črevesni katar.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306·2 m.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24. urah v mm.
17	9 zvečer	738·6	19·5	sr. vzh.	jasno	
18	7. jutraj	738·8	14·9	sl. jvzh.	megla	0·0
	2. popol.	737·9	26·3	sr. jug.	jasno	

Srednja večerajšnja temperatura 20·0°, za 1·3° nad normalom

Vsebina 16. zvezka 1898:

Matej Froelich. (Spisal J. Benkovič.) — »Pre-roki«. (Zložil Anton Medved.) — Svojemu tiču. (Zložil Anton Medved.) — Najhujša kazen. (Zložil Anton Medved.) — Volja in nevolja. (Slika iz življenja v pismih. — Spisal Velimir.) — Po dedščini. (Črtica. — Spisal Dobrávec.) — Iz našega kota. (Povest. — Napisal Podgoričan.) [Dalje.] — Častitljiva starost. (Zložil M. Prelesnik.) — Slovénka liturgija pri Južnih Slovéni. (Povestne črtice. — Poleg M. Mesića, S. Ljubića i. dr. sestavil Andrej Fékonja.) — Andreejevo potovanje proti tečaju. (Sp. prof. dr. S. Šubic.) [Dalje.] — Socijalni pomenki. (Piše dr. Ivan Ev. Krek.) — Književnost: Slovenska književnost. O jetiki, sušici ali deri. — Najboljša mati. — Otroki Marijin. — Hrvatska književnost. Viestnik hrvatskoga arheološkoga društva. — Zbornik za narodni život i običaje južnih Slavena. — Glasba: »Glasbena Matica« 1872—1897. — Na platnicah: Pogovori. — Narodna pesem. Pesem o vojski. — Slike: Matej Froelich. — Port-Sajd. (Ob Sueškem prekopu.) — Sitna sestrice. (Slikal H. Kaulbach.) — Andree in tovariši pri balonu. — Na koroških planinah.

Zahvala.

546 1—1

Javno se zahvaljujemo vsem, kateri so naši pokojni ljubljani materi

Jeri Nagode roj Grčar

mej boleznijo skazali katero-koli prijaznost, osobito veleč. gosp. dekanu, ki jo je tolažil v zadnjih urah življenja. Zahvalujemo se tudi vsem, ki so drago rajno spremili k zadnjemu počitku.

Stara Vrhnika, dne 18. avgusta 1898.

Žalujoči rodbini Nagode - Grom.

Nova hiša v Ljubljani

s štirimi stanovanji in z vrtom, pripravna za kako obrt, je na prodaj po jako nizki ceni ter pod ugodnimi pogoji. 560 3—1
Več pové upravništvo »Slovenca«.

Ivan Kordik,

Ljubljana, Prešernove (Slonove) ulice 10-14,
priporoča svojo zalogo z

drobnino in igračami

na debelo in drobno.

Za gostilničarje veliko zalogo jedilnega
orodja z roženim, koščenim ali poniklanim ročajem.

Prodaja iz alpaka in alpaka-srebra sveč-
nikov, namiznega in cerkvenega orodja
od c. kr. priv. dunajske tovarne W. Bachmann
& Comp., katera jamči za 10letno trpežnost in
trajno posrebljenje.

S posebno nizkimi cenami postreže trgovce
s potrebščinami za krojače, čevljarje in
sedlarje.

S spoštovanjem

Ivan Kordik.

549 8-3

Izvir: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko.

MATTONIJEVE GISSHÜBLER KISELINE

najboljše dijetne in osve-
žujoče pijače,

preskušene pri želodčnih in črevesnih ka-
tarjih, obistnih in mehurnih boleznih, ka-
tero priporočajo največkrat zdravniki kot
bistveno podpiralno sredstvo pri karlovarjskem in drugih kopeliških
zdravljenjih in kot poznejše zdravilo po
1 33 kopeljih v trajno porabo. (VII.)

Henrik Mattoni v Giesshübl Sauerbrunn.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih speci-
jalističnih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Štajersko deželno kopališče Rogatec-Slatina

Postaja južne železnice Poličane.

Sezona od 1. maja do 1. oktobra.

Pitno, kopalno, električno zdravljenje in z mlekom.

Prospecte razpošilja ravnateljstvo.

Svetovnosloviti glavberjevo-solnato-kisli-
kasti vrelec, priporočeni od prvih zdravniških
avtoritet proti obolenjem prebavnih in dihal-
nih organov, in sicer:

Tempeljski vrelec, najboljša osvežujoča
Styria vrelec, preizkušeno zdravilno sred-
stvo, 303 20-16

razpošilja vselej sveže napolnjeno

deželna glavna zaloga v deželni hiši v Gradcu in
kopališčno oskrbnitvo v Rogatec-Slatini.

Deželna rogaška kislavoda se povsodi prodaja.

Teodor Slabanja,

srebrar v Gorici, ulica Morelli 12,

priporoča prečistiti duhovščini in cerkvenim pred-
stojnikom svojo delavnico za izdelovanje
cerkvene posode in oroda.

Staro blago popravi, pozlati in posrebr v
ognju po najnižji ceni.

Da si morejo tudi bolj revne cerkve naročiti
cerkvenega kovinskega blaga, olajšuje jim to s tem,
da jim je pripravljen napravljati blago, katero se
izplačuje na obroke. Precest. p. n. naročevalec si
obroke sam lahko določi. 386 52-12

Pošilja vsako blago poštnine prosto.

Stanarinske knjižice

za stranke
z uradno potrjenimi
določbami hišnega
reda v slovenskem in
nemškem jeziku, z
razpredelbo za vpla-
čevanje stanarine, vo-
dovodne in mestne
doklade, dobé se ko-
mad po 15 kr., 10
komadov vkup 1 gld. v
Katol. Tiskarni
v Ljubljani.

Kave ni treba doma žgati!

Pred kratkim ustanovljena

513 12-9

„Delniška družba za žganje kave na Reki“

preskrbela je svoje podjetje za žganje kave s posebnim paten-
tovanim izvajanjem, katero opravičeno uživa „svetovno
slavo“, kar je iz dveh nastopno navedenih vzrokov razvidno:

Prvič:

ostanejo kavi
vsi
neprecenljivi
sestavni deli
neskrčeni in

drugič:

pridobi kava
po tem načinu
žganja v
velikanski meri
na okusu,

katera svojstva jej tudi ostanejo, ako dalje časa leži.

Več izvešij najslavitejših kemikov potrjujejo zgoraj navedene
trditve, o katerih istinitosti se lahko vsaka hišna gospodinja sama
prepriča, ako kupi za poskušnjo.

Priporočamo troje finih, izbranih in priljubljenih vrst:

Portoriko karakter kilo gld. 2-20,
Java „ „ „ 1-80,
San Paolo „ „ „ 1-60.

Jeglič & Leskovic,
Jurčičev (Prešernov) trg št. 1.

Važno za vsako hišno gospodinjino!

Mleko.

Že mnogo let obstoječe in sedaj zelo obširnejše vpeljano

mlekarstvo v Laverco

priporoča zasebnikom, kavarnarjem, restavratörjem, zavodom,
samostanom in drugim še vsakdanje odjeme 150 litrov
finega mastnega mleka.

Cene so sledeče:

Pri vsakdanji naročbi do 3 litrov je cena litru 10 kr.

in pri vseh drugih večjih naročilih zaračuni se liter 8 kr.

Vsakemu odjemalcu se dostavi mleko vsaki dan zgodaj
zjutraj, in da se morebitno pokvarjenje mleka med prevažanjem
prepreči, se isto pošilja le v patentovanih mlečnih posodah, ki so
zaprte s patentovanimi ključavnicami, nakupljene iz tovarne za
izdelovanje mlekarskih naprav tvrdke Kleiner & Fleischmann v
Döblingu pri Dunaju.

Cenjena naročila se prosi ustno ali pismeno poslati na
Laverco ali pa k „Belemu volku“ v Ljubljani.

Tudi se sprejemajo naročila v gostilni „Monakovo“ (pri
Lozarju) v Ljubljani, Rožne ulice št. 15.

Spoštovanjem

Karol Lenče,
posestnik.

486 6-5

Dunajska borza.

Dne 18. avgusta.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 60 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 45 „
Avstrijska zlata renta 4%	121 „ 45 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 „ 30 „
Ogerska zlata renta 4%	120 „ 60 „
Ogerska krona renta 4%, 200 „	98 „ 65 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	908 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	360 „ 70 „
London vista	120 „ 05 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	58 „ 82 1/2 „
20 mark	11 „ 75 „
20 frankov (napoleonor)	9 „ 53 „
Italijanski bankovci	44 „ 15 „
C. kr. cekini	4 „ 63 „

Dne 17. avgusta.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164 gld. 50 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159 „ 50 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 „ 50 „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 40 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	140 „ — „
Dunavske vravnave srečke 5%	129 „ 75 „
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	109 „ 60 „
Posojilo goriškega mesta	112 „ — „
4% kranjsko deželno posojilo	98 „ 50 „
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	98 „ 50 „
Prireditelne obveznice državne železnice	225 „ 75 „
„ južne železnice 3%	181 „ — „
„ južne železnice 5%	127 „ — „
„ dolenjskih železnice 4%	99 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	203 gld. 25 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	165 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	19 „ 50 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	26 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	81 „ — „
St. Genois srečke, 40 gld.	79 „ 50 „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	58 „ — „
Ljubljanske srečke	23 „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	156 „ 50 „
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v. 3400	— „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	445 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	77 „ 25 „
Splošna avstrijska stavbinska družba	111 „ 50 „
Montanska družba avstr. plan.	164 „ 95 „
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	171 „ — „
Papirnih rubljev 100	127 „ — „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zrupe pri žrebanjih, pri izžrebanju
najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
l. Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh,
potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visokega
obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.